

Prøve i Dansk 3

November-december 2018

Skriftlig del

Teksthæfte

Læseforståelse 2

Delprøve 2A: Udflytning af statslige
arbejdspladser

Delprøve 2B: Børn bør cykle i skole

Der er et teksthæfte og et opgavehæfte.
Læs først instruktionen i opgavehæftet.

- Hjælpemidler: Ingen
- Tid: 65 minutter

Helle og Lars greb chancen og flyttede fra København til Nordjylland

Døren mellem terrassen og stuen står åben, og hunden Kvik kommer stille ud til Helle og Lars Kjær, der sidder i haven. Lars klør hunden bag øret og ser tilfreds ud. Fra haven kan man se ud over markerne, og havet ligger kun ti km mod vest. Helle og Lars boede indtil for to år siden i København, men bor i dag i Hjørring, hvor Helles arbejdsplads, Statens Administration, nu ligger. Hun og 225 kolleger fik valget mellem at flytte med eller at finde et andet job. Hun valgte sammen med Lars at flytte med arbejdspladsen, men det var efter mange overvejelser:

”Vi havde tusinde tanker i hovedet. Det krævede mange samtaler, både med kolleger og venner, men selvfølgelig primært med hinanden. Det var jo et stort spring for hele familien at flytte. Vi skulle forlade vores kendte dagligdag og ville komme langt væk fra vores venner. Men vi ville dog komme lidt tættere på mine forældre i Hobro,” smiler Helle og fortsætter:

”Min nervøsitet handlede ikke kun om at miste kontakten med vennerne, men også om Lars og vores søn Niels. Lars ville blive nødt til at finde et nyt job, selvom han var glad for det gamle, og Niels skulle skifte vuggestue. Der var altså meget på spil. Til gengæld kunne vi få vores store ønske om en større bolig opfyldt, da huspriserne i Hjørring er meget lavere end i København, og det var

faktisk det, der gjorde, at vi endte med at blive enige om, at det hele nok skulle gå godt, når vi sammen gjorde en indsats for at falde til det nye sted,” husker Helle Kjær.

Da beslutningen om at flytte var taget, begyndte Lars at søge nyt job i Nordjylland, og han fik heldigvis hurtigt et job på Hjørring Gymnasium. Parret begyndte også at kigge efter en bolig. Først tænkte de på at flytte til Aalborg i stedet for til Hjørring. Det ville have været dyrere for dem at købe hus i Aalborg og dyrere i transport, men byen har flere kulturtilbud og fritidstilbud for hele familien. De valgte dog Hjørring for at undgå at skulle bruge tid på at pendle frem og tilbage mellem job og hjem hver dag. Dermed ville de få mere tid til at engagere sig i lokalmiljøet og få nye venner. De har fra boligen i Hjørring også adgang til skov og strand inden for gå- og cykelafstand, og det er noget, de efterfølgende i høj grad har lært at sætte pris på.

Parrets nye tilværelse, deres nye job og deres engagement i byen har betydet, at deres hverdag i Hjørring på mange områder er en helt anden, end den var i København:

”På mange måder er det jo et helt nyt liv, vi har fået. I København boede vi i en treværelses lejlighed inde i byen, men her har vi hus og have og

naturen tæt på, og det er også noget, Niels nyder. Det er dejligt at se ham udvikle sig i disse omgivelser. Vi har også fået plads til at have hund. De daglige ture med Kvik i skoven på den anden side af vejen er næsten det hele værd,” siger Lars og fortsætter: ”Vi har også mødt mange nye mennesker. Vi har selvfølgelig begge fået nye, gode kolleger, men vi har også fået et stort netværk gennem nye hobbyer og vores engagement i frivilligt arbejde. Helle er for eksempel kommet med i bestyrelsen for sit kor, og jeg er blandt andet engageret i byens årlige fodboldturnering for

unge fra hele verden. Jeg tror, at alle de her nye ting, vi har engageret os i, er helt afgørende for, at vi nu befinder os rigtig godt her i Hjørring,” siger Lars til Helle, der nikker og bekræfter.

Det betyder også, at de nu uden forstyrrende flytteplaner kan glæde sig til den kommende familieførøgelse. Helle er nemlig gravid og venter parrets andet barn. Det bliver en pige, som skal hedde Signe. Hun bliver således familiens første indfødte hjørringenser.

Udflytning skaber forventning og bekymring

I de senere år er knap 4000 statslige arbejdspladser flyttet fra København til andre dele af landet. Det har haft store konsekvenser for medarbejderne, arbejdspladserne og økonomien. Men borgmestrene jubler i de kommuner, der har fået nye statslige arbejdspladser.

Langt de fleste statslige arbejdspladser har altid ligget i København, men dette er ved at ændre sig. I de senere år er der nemlig flyttet knap 4000 arbejdspladser ud til over 30 forskellige byer. Udflytningen er et led i regeringens plan om at skabe aktivitet og vækst i hele landet og ikke kun i København. Derfor skal også statens institutioner fordeles ud over landet. En udflytning er dog ikke problemfri. Det mærker både de enkelte medarbejdere og arbejdspladserne.

Usikkerhed hos medarbejderne

Ikke alle medarbejdere ønsker at flytte med deres arbejdsplads, og det er der forskellige årsager til. Afstand og geografi er den mest almindelige årsag. Hvis arbejdspladsen flytter til et andet sted på Sjælland, kan man pendle, og mange vælger at flytte med. Flytter arbejdspladsen derimod til en anden landsdel, så vælger mange ikke at flytte med. At flytte med vil nemlig have store konsekvenser for hele familien. For eksempel skal børnene begynde i en ny skole, og ægtefællen skal finde et nyt job.

Mange ansatte er også bekymrede for, hvordan en flytning vil påvirke deres arbejdsplads. Hvis alle medarbejdere flytter med, kan en flytning forløbe nogenlunde problemfrit. Men hvis der er mange, der ikke flytter med, så vil der være mange nye kolleger, der skal læres op. Det kan give et ekstra arbejdspress i en periode, og det kan skræmme nogle fra at flytte med. På den anden side kan der også være en karrieremæssig fordel ved at flytte med. Det gælder især for yngre medarbejdere. Hvis deres mere erfarne kolleger vælger at stoppe, får de måske en chance for at få mere spændende ansvarsområder.

Endelig betyder det noget, hvor nemt eller svært det er for medarbejderne at finde et nyt job i København eller omegn. Har medarbejderne nogle generelle kvalifikationer, er der mindre sandsynlighed for, at de flytter med arbejdspladsen, fordi de har større chancer for at finde et andet job.

Udfordringer for arbejdspladserne

Også for arbejdspladserne kan der være en række udfordringer forbundet med at flytte. Nogle af disse handler om, hvordan arbejdspladsen kan bevare et højt fagligt niveau og en effektiv opgaveløsning.

Fra regeringens side har man hele tiden været bevidst om, at det har konsekvenser at flytte ud. En udflytning betyder fx, at medarbejderne i en overgangsperiode har brug for mere tid end normalt

til at løse deres arbejdsopgaver. Dog kan arbejdspladserne forsøge at afhjælpe nogle af problemerne i overgangsperioden ved at være fleksible. De kan for eksempel tillade flere hjemmearbejdsdage. Det kan måske få flere medarbejdere til i en periode at beholde deres arbejde og pendle fra og til København. Arbejdspladserne kan også sørge for, at nye medarbejdere bliver introduceret grundigt til deres nye arbejdsopgaver. Dermed kan nogle af forsinkelserne i behandlingen af de administrative sager undgås.

En anden konsekvens af udflytningen kan være tab af faglig viden. Det er tilfældet, hvis mange medarbejdere ikke flytter med. For de fleste arbejdspladser vil dette tab kun dreje sig om en periode, indtil de nye medarbejdere har opbygget deres faglighed.

Økonomi på kort og langt sigt

Ingen ved præcis, hvad udflytningerne kommer til at koste. Der er både udgifter ved selve flytningen, og så er der spørgsmålet om de faste udgifter på længere sigt. Ifølge regeringens oprindelige udregninger koster en udflytning cirka 100.000 kr. per arbejdsplads. Det vil sige cirka 400 millioner kr. i alt.

Imidlertid har det senere vist sig, at flytningerne i stedet kommer til at koste knap en milliard kr. i alt, altså mere end dobbelt så meget som først beregnet. Det skyldes, at der er større udgifter til blandt

andet etablering af nye lokaler og til løn end beregnet. Ifølge regeringens beregninger vil der dog stadig være en besparelse på langt sigt. Det er nemlig dyrt at have bygninger og kontorer i København, så man kan spare mange penge på husleje uden for København.

Økonomien i udflytningerne afhænger af, om de udflyttede statslige institutioner flytter helt væk fra hovedstaden. Hvis staten skal spare mange penge på husleje, skal det være hele arbejdspladsen, der flytter ud af hovedstaden. Men i mange tilfælde er det kun en lille del af institutionen, der skal flytte ud, og så kan det have den modsatte effekt. Så kan der nemlig blive behov for ledere, kantine og reception både i den gamle og den nye afdeling. Der kan også være flere udgifter til transport til møder med kolleger, der før sad på nabokontoret, men nu sidder i en anden landsdel.

Før alle institutioner er kommet endeligt på plads, er det ikke muligt at sige præcist, hvordan den samlede økonomi i udflytningen kommer til at se ud.

Glade borgmestre byder velkommen

Medarbejderne på de institutioner, der skal flytte ud, er måske ikke glade for at flytte. Til gengæld vækker det jubel hos borgmestrene i de kommuner, der skal modtage de nye arbejdspladser. Det betyder nemlig mere liv i kommunen og bedre forretningsmuligheder for de lokale virksomheder.

Borgmestrene er derfor indstillet på at gøre en stor indsats for at få medarbejderne til at flytte med deres arbejdsplads.

I Næstved, hvor Udlændingestyrelsen fremover skal ligge, har kommunen taget medarbejderne med på en bustur rundt i kommunen. Man har på turen vist alt det særlige frem, som kommunen har at byde på. Kommunen har også holdt møde med styrelsens medarbejdere for at få mere at vide om, hvordan man bedst kan hjælpe og støtte dem. I Viborg, der blandt andet er blevet hjemby for Civilstyrelsen, har kommunen også været i kontakt med medarbejderne på de nye statslige arbejdspladser. Man har spurgt medarbejderne,

hvad de er interesserede i, og hvad byen kan gøre for dem i forbindelse med flytningen. Kommunen har også fortalt medarbejderne om det positive ved den lokale kultur og natur og orienteret om institutioner og skoler til børn. Samtidig har kommunen taget udfordringen med ægtefællernes job-situation meget seriøst og informeret om lokale jobmuligheder. Det gælder både for job i kommunens egen administration og i det regionale erhvervsliv.

Således er den største udflytning af statslige arbejdspladser i Danmark nu i fuld gang, og der gøres mange nye erfaringer, som kan bruges fremadrettet.

Børn bør cykle i skole

Når børn cykler i skole, giver det flere fordele: Blandt andet (0) ... det deres koncentrationsevne, og trafiksituationen forbedres.

Kører du dit barn i skole, så forringer du barnets evne til at lære mange timer frem. Det viser undersøgelsen *Masseeksperimentet 2012*. Formålet med undersøgelsen, som faldt i to dele, var at se på sammenhængen mellem blandt andet mad, motion og evnen til at koncentrere sig. Først lavede forskere en spørgeskemaundersøgelse, hvor de indsamlede svar fra 20.000 skoleelever om deres kost- og motionsvaner. Forskerne undersøgte (1)... de samme børns evne til at løse en række opgaver først på eftermiddagen på en almindelig skoledag, og de kunne så blandt andet måle, hvilken effekt motionen havde på børnenes evne til at koncentrere sig.

Undersøgelsens (2)... var, at børn klarer sig bedre og kan koncentrere sig i længere tid, hvis de selv går eller cykler til skole, end hvis de bliver kørt i bil, bus eller tog.

Man har længe vidst, at motion stimulerer hjernen og evnen til at lære og til at koncentrere sig, men det er nyt, at virkningen varer så lang tid.

”Det er rigtig interessant, at den motion, det giver at transportere sig selv til skole, afspejles i den koncentrationsevne, man har ca. fire timer senere på dagen. De fleste kender den friskhed, man føler

efter at have brugt sin krop. Men det er (3)..., at virkningen holder så længe,”¹ siger professor Niels Egelund, som står bag undersøgelsen.

Cyklistforbundet i Danmark står bag den årlige kampagne *Alle Børn Cykler*, som har til formål at få flere skolebørn i alle aldre til at cykle til og fra skole. Det glæder naturligvis forbundet, at det nu er (4)..., at der er en læringsmæssig fordel i lang tid efter, man har cyklet.

Udover at det (5)... har vist sig, at de elever, der for eksempel cykler til skole, har lettere ved at koncentrere sig senere på dagen, så er der ifølge forbundet også andre gode grunde til, at børn bør vælge cyklen. Flere cykelture betyder (6)... mere sundhed, færre sygedage og renere luft. Det vil også hjælpe på den trafik, der opstår omkring skolerne, når forældre kører deres børn. Der er nemlig mange forældre, der kører både deres små og store børn i skole, i den tro at de gør dem en tjeneste. Og (7)... forældrene gør dette i bedste mening, så kan det være svært at få dem til at lade være, men med kampagnen gør Cyklistforbundet et forsøg.

Med den nye viden håber forbundet, at flere forældre vil (8)... at køre deres børn i skole og samtidig fortælle dem om de mange fordele, der er ved at cykle, så børnene motiveres til at hoppe på cyklen og få motion på vej til skole.

¹ http://foodoflife.ku.dk/nyheder/2012/966_cykelborn/